

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*

THE STRATEGY OF ACADEMIC ADMINISTRATION TOWARDS
THE EDUCATIONAL STANDARDS OF THE BASIC EDUCATION LEVEL
OF PHRAPARIYATTIDHAMMA SCHOOLS IN THE NORTHEAST

พระครูเกษมปัญญากิริรักษ์ (เทียมแก้ว)

Phrakhrukasempanyapirak (Thiamkaew)

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ์

Chaiyuth Sirisuthi

ประยุทธ ชูสอน

Phayuth Choosorn

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Northeastern University, Thailand

E-mail: kasam1971k@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็นการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่ จำนวน 341 รูป/คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบบประเมิน สถิติใช้ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์แมทริกซ์ การวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารที่รับผิดชอบงานวิชาการ 9 คน/รูป ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการสนทนากลุ่ม 9 คน เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด ความต้องการจำเป็น เรียงลำดับมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ 6 กลยุทธ์ คือ 2.1) เร่งพัฒนาศักยภาพของครู

* Received 10 November 2020; Revised 14 January 2021; Accepted 18 January 2021

บุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ในการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงและการเทียบโอนผลการเรียน 2.2) สนับสนุนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.3) สนับสนุนการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา 2.4) ส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้ 2.5) พัฒนาระบบการนิเทศภายในส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.6) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามุ่งเน้นคุณภาพผู้เรียนที่เหมาะสมกับบริบทโรงเรียนและชุมชน

คำสำคัญ: กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ, มาตรฐานการศึกษา, การศึกษาขั้นพื้นฐาน, โรงเรียนพระปริยัติธรรม

Abstract

The Objectives of this research article were to 1) study the present condition, desirable condition and the need for the development of academic administration to the quality in accordance with the basic educational standards 2) develop the strategy of academic administration towards the quality standards of the Basic Education level of PhraPariyattidhamma School in the Northeast. Mixed method Research by the used of quantitative and qualitative research methods. The samples used in this quantitative research were 341 administrative, teachers, and staff per person. The statistic used were percentage, frequency, mean, standard deviation. The order of demand index is necessary. Matrix analysis as for the qualitative research the interviewee group consisted of 9 the experts for a group interview. The tools used were group interviewing and group discussion. The findings were as follows: 1) The current condition was at a high level. Desirable condition was at the highest level. In respect of the requirements were necessary, in descending order: in the evaluation and academic transfer comparison, development of learning processes, development and use of educational technology media, research and learning development, educational supervision, and the development of educational institutions curriculum. 2) There were 6 academic management strategies: 2.1) Accelerate the development knowledge, ability of measurement, assessment according to real conditions, and academic transfer comparison of teachers and educational personnel 2.2) Support the development of learning processes to be efficient and focus on learners as important 2.3) Support the development of innovative media and educational technology 2.4) Promote and support research and

development of learning 2.5) Develop an internal supervision system aimed at encouraging teachers to organize a learner - centered teaching and learning process. 2.6) Develop an educational institution curriculum focusing on the quality of learners in all areas that are suitable for the context of the school and community.

Keywords: The Strategy of Academic Administration, Educational Standards, Basic Education Level, Phrapariyattidhamma School

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะคุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาอาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมและประเทศที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลก ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความสำเร็จของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมประเทศ ภูมิภาค และของโลกควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2557)

แนวทางการจัดการศึกษาไทยในปัจจุบันโดยเฉพาะในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) กับการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่จะเป็นพลังต่อการขับเคลื่อนและสร้างการเปลี่ยนแปลงและความได้เปรียบเชิงแข่งขันในทุกด้าน (ดารณี บุญครอง, 2560) แนวทางการจัดการศึกษาของไทยมีแนวโน้มของการมุ่งสู่การขับเคลื่อนไปสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ในหลายด้านประกอบด้วยด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานวัตกรรมการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของบุคลากรทางการศึกษาการส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาและด้านการสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และการมุ่งเข้าสู่อาชีพการศึกษาไทยได้มีการพัฒนาหลายด้านและเป็นศักยภาพด้านการศึกษาของไทย (สุวิมล มธุรส, 2560)

กระบวนการบริหารงานโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของการศึกษาสงฆ์ การจัดการและการบริหารการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษามีหลักการและโครงสร้างสอดคล้องกับการจัดการและการบริหารการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดเพื่อให้นักเรียน

ประสบผลสำเร็จตามที่มุ่งหวังเอาไว้จะเป็นบุคลากรของประเทศที่มีศักยภาพเพียงพอในการสร้างนวัตกรรมจนได้เป็นสินค้าที่มีคุณภาพส่งขายไปยังต่างประเทศเพื่อเอาเงินตราเข้าประเทศ และสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมีรายได้สูงได้ผู้เรียนหรือนักเรียนจะมีความสามารถเช่นนั้นได้ต้องมีความสามารถหลายอย่างอยู่ในตัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นความสามารถด้านการคิด ได้แก่การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Critical Thinking) การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) การคิดผลิตภาพ (Productive Thinking) และการคิดรับผิดชอบ (Responsible Thinking) ต้องรับผิดชอบต่อการกระทำในทุกขั้นตอนตลอดจนรับผิดชอบต่อผลผลิตที่สร้างขึ้นโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานสำคัญที่สุดของโรงเรียนผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนควรต้องให้ความสำคัญเนื่องจากการบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและถ้าหากสถานศึกษาซึ่งเป็นองค์กรหลักในการจัดการดำเนินงานด้านวิชาการมีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องจะเป็นสาเหตุให้ประสิทธิภาพของงานวิชาการด้อยลงและส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของงานวิชาการให้ต่ำลงไปด้วยหรืออาจเรียกว่าผลคือการศึกษาด้อยคุณภาพหรือการศึกษาไม่ได้มาตรฐาน (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องถือเอางานวิชาการมาเป็นอันดับแรกเพราะหน้าที่ของสถานศึกษาคือการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพสูงสุดในปัจจุบันการจัดการศึกษาทุกระดับประสบปัญหาสำคัญคือผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำหลักสูตรมีสาระเนื้อหาแน่นเกินไปผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังไม่ได้รับการอบรมให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานทำให้ขาดทักษะในการบริหารและการจัดการด้านการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ด้านคุณภาพการศึกษาพบว่า ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - NET) รายวิชาภาษาต่างประเทศคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ศิลปะและวิชาการงานพื้นฐานอาชีพมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำการบริหารงานวิชาการยังเป็นปัญหาที่ท้าทายความสามารถของผู้บริหารการศึกษาดังนั้นผู้บริหารหรือสถานศึกษาควรมีกกลยุทธ์ในด้านการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยใช้กระบวนการที่มีความน่าเชื่อถือสอดคล้องกับ พัฒนา อำท้าว (พัฒนา อำท้าว, 2548) ที่กล่าวว่าสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการที่ดีผู้บริหารย่อมถือว่าเป็นบุคคลสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานให้เป็นไปตามภารกิจและบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถของผู้บริหารที่มีอยู่มาบูรณาการในการทำงานให้พร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ผู้บริหารต้องอาศัยยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ในการที่จะดำเนินงานไปสู่ความสำเร็จและในปัจจุบันนี้ (จันทร์ธานี สงวนนาม, 2545) การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นนวัตกรรมทางการบริหารที่มีการนำมาใช้กันอย่าง

กว้างขวางในหลายองค์กรรวมทั้งองค์กรทางการศึกษาจัดให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสถานศึกษาการบริหารกลยุทธ์เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์สำคัญที่ผู้บริหารและบุคคลที่ต้องการจะประสบความสำเร็จควรทำการศึกษาและทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งโดยเฉพาะสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วรุนแรงทำให้องค์กรต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงเพื่อความอยู่รอดการประยุกต์หลักการและแนวคิดของการบริหารเชิงกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารจะทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จและมีการพัฒนาที่ยั่งยืนการบริหารเชิงกลยุทธ์ไม่ได้มีประโยชน์ต่อองค์กรในภาคธุรกิจเท่านั้นองค์กรภาครัฐบาลรัฐวิสาหกิจและองค์กรที่ไม่มุ่งหวังผลกำไรต่างสามารถประยุกต์หลักการและแนวคิดของการบริหารเชิงกลยุทธ์ไปใช้ในการบริหารงานเพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพประสบความสำเร็จและมีการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเฉพาะในปัจจุบันองค์กรราชการและรัฐวิสาหกิจต่างต้องปรับตัวให้ทันกระแสสังคมและต้องดำเนินงานในเชิงรุกมากขึ้นเพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (พสุ เดชะรินทร์, 2554)

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ผลของการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีการเรียนรู้จากการอ่าน การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ร่วมกันจากการดู การฟัง และการลงมือปฏิบัติทั้งในและนอกสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่ได้มาตรฐานคุณภาพการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีการดำเนินการเรียนการสอนจริงแต่ไม่ครอบคลุมทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีการประเมินผลตามสภาพจริงโดยเฉพาะการประเมินตนเอง ประเมินโดยเพื่อน แต่การวิจัยพัฒนาผู้เรียนเพื่อนำไปวางแผนปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนยังไม่ได้ปฏิบัติครบถ้วน เหล่านี้เป็นปัญหาที่จะต้องพัฒนาเพื่อยกระดับสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา (สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2558)

ความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการ สู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อหาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร 416 รูป/คน ครูผู้สอน 2,009 รูป/คน และเจ้าหน้าที่ 443 รูป/คน รวมจำนวน 2,868 รูป/คน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 208 โรงเรียน (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2562)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร 51 รูป/คน ครูผู้สอน 198 รูป/คน และเจ้าหน้าที่ 92 รูป/คน รวมทั้งสิ้น 341 รูป/คน ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970) และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling)

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.1 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

1.2.2 แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สำหรับประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อสัมภาษณ์แนวทางหรือกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ผู้บริหารหรือรองผู้บริหารที่รับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียนจำนวน 9 รูป/คน จากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการที่เป็นที่ยอมรับว่าแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และผ่านการประเมินภายนอกในรอบสามในระดับดีมาก

2.1.2 ผู้กลุ่มให้ข้อมูลที่ใช้สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกลยุทธ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาเอกขึ้นไป

2.1.3 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือศึกษานิเทศก์ อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 12 รูป/คน ผู้เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย บุคลากรในโรงเรียน 15 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียนละ 2 รูป/คน จำนวน 30 รูป/คน ครูผู้สอน โรงเรียนละ 8 รูป/คน จำนวน 120 รูป/คน เจ้าหน้าที่โรงเรียนละ 1 รูป/คน จำนวน 15 รูป/คน รวมทั้งสิ้น 177 รูป/คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 ฉบับ

2.2.2 แบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion Form) 1 ฉบับ

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์หาดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified priority need Index: PNI_{modified}) เพื่อหาลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ระยะที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษา Best Practice จากโรงเรียนที่มีผลการประเมินคุณภาพ
ภายนอกรอบสามในระดับดีมาก

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาวิเคราะห์เมทริกซ์ (Matrix Analysis)
ระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เพื่อนำไปใช้ประกอบการยกร่างกลยุทธ์

ขั้นที่ 3 นำข้อมูลจากขั้นที่ 1 และ 2 มาประกอบการยกร่างเป็นกลยุทธ์
ซึ่งประกอบไปด้วย เป้าประสงค์ มาตรการ และตัวชี้วัดความสำเร็จ

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบความเหมาะสมของกลยุทธ์ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus
Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 5 ประเมินความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้
ของกลยุทธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ถึงโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อ
ขอเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 341 ชุด ไปยังโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วเก็บแบบสอบถามคืนได้ทั้งหมด 341 ชุด

3. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามจำนวน
341 ชุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. ร้อยละ (Percentage)
2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. จัดลำดับความสำคัญของค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง
(Priority Needs Index; $PNI_{modified}$) และในกรณีที่ค่า PNI เท่ากันจะพิจารณาจากค่า $PNI_{modified}$
 $PNI_{modified}$ ประกอบค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น (สุมิพล ว่องวาณิช, 2548) คำนวณ
โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ค่า } PNI_{modified} = (I-D)/D$$

เมื่อ I = สภาพการดำเนินการที่คาดหวัง

D = สภาพการดำเนินการปัจจุบัน

5. หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
ของครอนบาค (Cronbach)

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษารองลงมา คือ การนิเทศการศึกษาด้านการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนรองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ส่วนค่า PNI_{modified} ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมเท่ากับ 0.14 ด้านที่มีค่า PNI_{modified} สูงที่สุดคือ ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับความสำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.19	0.44	มาก	4.77	0.44	มากที่สุด	0.12	6
2. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.09	0.35	มาก	4.79	0.42	มากที่สุด	0.14	5
3. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	4.03	0.43	มาก	4.76	0.47	มากที่สุด	0.15	2
4. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.05	0.47	มาก	4.78	0.44	มากที่สุด	0.15	2
5. ด้านการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้	4.05	0.42	มาก	4.79	0.44	มากที่สุด	0.15	2

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI	ลำดับ ความสำคัญ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
6. ด้านการวัด ประเมินผลและการ เทียบโอนผลการเรียน	4.04	0.45	มาก	4.81	0.44	มากที่สุด	0.16	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.08	0.42	มาก	4.78	0.44	มากที่สุด	0.14	-

2. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ 6 เป้าประสงค์ 14 มาตรการ 28 ตัวชี้วัดความสำเร็จ ได้แก่ **กลยุทธ์ที่ 1** เร่งพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการวัดและผลประเมินผลตามสภาพจริงและการเทียบโอนผลการเรียน มี 1 เป้าประสงค์ 2 มาตรการ 4 ตัวชี้วัดความสำเร็จ **กลยุทธ์ที่ 2** สนับสนุนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี 1 เป้าประสงค์ 2 มาตรการ 5 ตัวชี้วัดความสำเร็จ **กลยุทธ์ที่ 3** สนับสนุนการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามี 1 เป้าประสงค์ 3 มาตรการ 6 ตัวชี้วัดความสำเร็จ **กลยุทธ์ที่ 4** ส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้มี 1 เป้าประสงค์ 3 มาตรการ 5 ตัวชี้วัดความสำเร็จ **กลยุทธ์ที่ 5** พัฒนาระบบการนิเทศภายในที่มุ่งส่งเสริมให้ครูจัดการกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมี 1 เป้าประสงค์ 3 มาตรการ 6 ตัวชี้วัดความสำเร็จ **กลยุทธ์ที่ 6** พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนรอบด้านที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชนมี 1 เป้าประสงค์ 1 มาตรการ 2 ตัวชี้วัดความสำเร็จ

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นดังนี้ 1) ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) ด้านการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เมื่อนำมาวิเคราะห์แมทริกซ์ (Matrix Analysis) ระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยพิจารณาจุดตัดที่ 3.50 ผลการวิเคราะห์ทำให้ทราบว่าทั้ง 3 องค์ประกอบอยู่ในพื้นที่ผลงานสำเร็จดีทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนร่วมกันกำหนด

รูปแบบและวิธีการที่นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนอย่างหลากหลายและเหมาะสม ซึ่งมีหลักการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่จะมีประสิทธิผล และเกิดประสิทธิภาพ ได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำเป็นต้องมีวิธีการจัดการกับทักษะ ดำเนินการ ได้โดยการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สร้างเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยมีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตรได้ทุกช่วงชั้น และรู้จักสร้างเสริมแรงจูงใจ ในการสร้างความร่วมมือระหว่างบุคคลในองค์กร มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และยอมรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำพาองค์กรสู่ความก้าวหน้าและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของ Katz, D., & Kahn, R.L. ได้กล่าวว่า การที่จะบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิผล และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารต้องมีทักษะ 3 ด้าน คือ 1) ทักษะในด้านการคิด เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การตัดสินใจ ความสามารถในการมองภาพรวมขององค์กรผู้บริหารจะต้องรอบรู้ และเข้าใจความสลับซับซ้อนของหน่วยงาน และสามารถทำให้ทุกส่วนขององค์กร ดำเนินงานประสานกันอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ทักษะด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นความสามารถของผู้บริหารในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักในการสร้างแรงจูงใจ การรู้จักสนองความต้องการของบุคคล เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล แก้ปัญหาความขัดแย้ง ทักษะที่ดีต่อการพัฒนาการสร้างกลุ่มสัมพันธ์ รู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ 3) ทักษะในด้านความรู้ทางวิชาการ เป็นความชำนาญหรือทักษะของผู้บริหารที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับงาน และเทคนิคต่าง ๆ (Katz, D. & Kahn, R. L., 1978) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คัมภีร์ สุดแท้ และคณะ การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนดำเนินตามขั้นตอนในรูปแบบอย่างครอบคลุม ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และนำผลการประเมินไปใช้ ทำให้การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กเป็นไปอย่างเป็นระบบช่วยแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพมากขึ้น (คัมภีร์ สุดแท้ และคณะ, 2553) และงานวิจัยของ พระครูสุนทรวิชัยรส และดร.ถวิล ลดาวัลย์ กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกลุ่ม 10 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) สภาพปัจจุบันกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกลุ่ม 10 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกลุ่มงานบริหาร งานบุคคล และรองลงมาคือ ด้านกลุ่มงานการบริหารสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ด้านกลุ่มงานกิจการนักเรียน ด้านกลุ่มงานการเงิน และบัญชีด้านกลุ่มงานการบริหารงานวิชาการส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำคือด้านกลุ่มงานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 2) สภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกลุ่ม 10 ภาพรวม

อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกลุ่มงานการเงินและบัญชีรองลงมา คือ ด้านกลุ่มงานบริหารงานบุคคล ด้านกลุ่มงานกิจการนักเรียน ด้านกลุ่มงาน การบริหารงาน วิชาการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ ด้านกลุ่มงานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (พระครูสุนทรวิจารย์ และดร.ถวิล ลดาวัลย์, 2561)

2. กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ 6 เป้าประสงค์ 14 มาตรการ 28 ตัวชี้วัด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลยุทธ์ การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาทั้ง 6 กลยุทธ์ได้มาจากการรับรอง จากผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มรวมทั้ง 6 เป้าประสงค์ 14 มาตรการ 28 ตัวชี้วัด ได้รับการ รับรองว่ามีความเหมาะสม มีความเป็นประโยชน์ และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อ พัฒนาการบริหารวิชาการในโรงเรียนพระปริยัติธรรมให้มีประสิทธิภาพสู่มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับประเทศได้ ซึ่งมีมาตรการในการนำมาใช้บริหารวิชาการ อาทิ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนร่วมกันกำหนดนโยบาย รูปแบบและวิธีการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามสภาพจริงอย่างหลากหลายและเหมาะสมและนำผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนแจ้งให้ผู้ปกครองทราบและนำมาใช้ในการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของนักเรียนและการสอนของครูกำกับ ติดตามให้ครูผู้สอนบันทึก ผลการสอนและแนวทางการพัฒนานักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนปรับปรุง กระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและชุมชน มีการจัดระบบการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาใน การเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีมีความแตกต่างให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และจัดเตรียมผู้เรียนและบรรยากาศการเรียนการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่จะนำมาใช้สร้างความตระหนักและเสริมแรงให้แก่ครูผู้สอน เพื่อมุ่งเน้นการทบทวนในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง แม้กระทั่งการจัดระบบและกลไกการนิเทศ ภายในที่สามารถจูงใจครูให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ พัฒนาเทคนิคและวิธีการนิเทศที่ส่งเสริมให้ครูมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เร่งรัดพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพรอบด้านให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสุนทรวิจารย์ และ ดร.ถวิล ลดาวัลย์ กลยุทธ์การ บริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกลุ่ม 10 ผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับ คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติกลุ่ม 10 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกลุ่มงานการเงินและบัญชี 2) ด้านกลุ่มงาน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 3) ด้านกลุ่มงานการบริหารงาน วิชาการ 4) ด้านกลุ่มงานกิจการนักเรียน (พระครูสุนทรวิจารย์ และดร.ถวิล ลดาวัลย์, 2561)

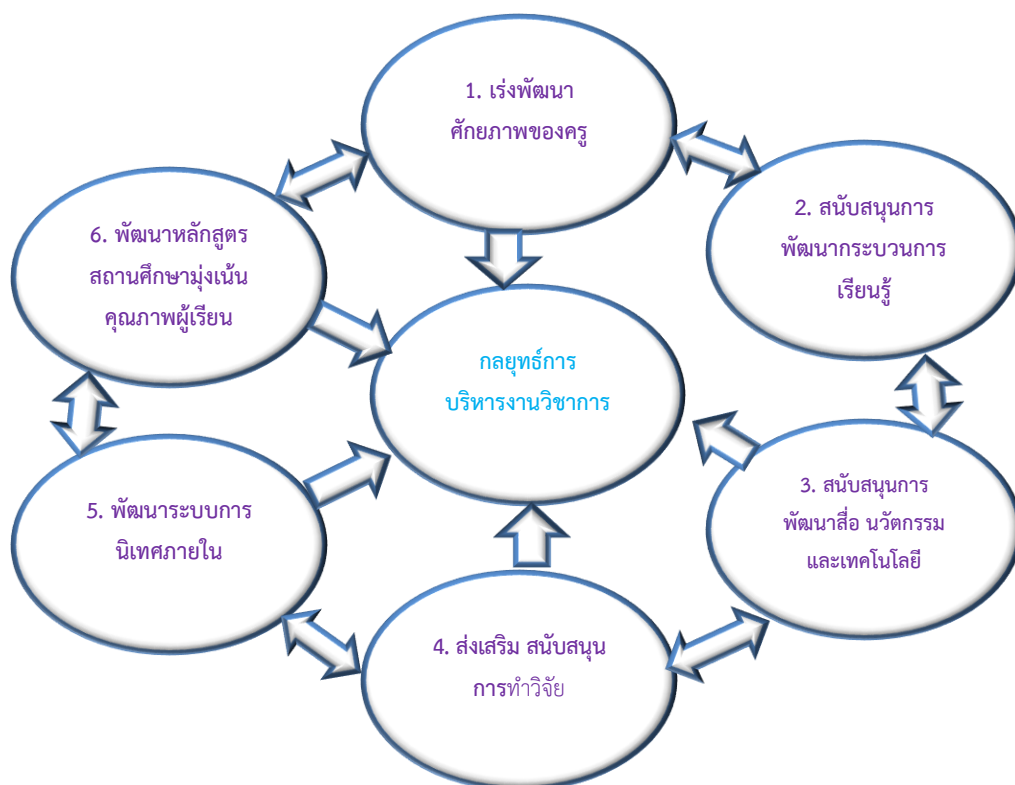

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาธีรเพชร ธีรเวทิต์ ป.ธ. 9 ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 รูปแบบที่เหมาะสมควรเป็นรูปแบบการบริหารในลักษณะการผสมผสานระหว่างรูปแบบเป็นทางการ และรูปแบบเพื่อนร่วมงาน โดยองค์ประกอบด้านการวางแผนงานวิชาการ ด้านการพัฒนาและส่งเสริมงานด้านวิชาการ ด้านการวัดผลและประเมินผล เป็นรูปแบบเป็นทางการ เพราะต้องเป็นไปตามกฎ ระเบียบของมหาเถรสมาคม ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ เป็นรูปแบบเพื่อนร่วมงาน เนื่องจากในการบริหารนั้นจะต้องมีการขอความร่วมมือจากบุคคลและหน่วยงานภายนอก ผลการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของผู้ทรงคุณวุฒิโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งห้าท่านต่างเห็นพ้องกันว่ารูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 1 ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้คือรูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบผสมผสานระหว่างรูปแบบเป็นทางการและรูปแบบเพื่อนร่วมงาน (พระมหาธีรเพชร ธีรเวทิต์ ป.ธ. 9, 2561) และงานวิจัย นิวัฒน์ โสพันนา และคณะ กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 11 กลยุทธ์ คือ 1) ยกระดับผลสัมฤทธิ์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา 2) พัฒนาคุณภาพผู้เรียนตาม มาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานสากลอย่างมีคุณภาพ 3) พัฒนาหลักสูตรสู่มาตรฐานสากลและ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 4) พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรม ดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา 6) พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล 7) พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 8) พัฒนาระบบนิเทศติดตามประเมินผล 9) สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนเพื่อเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ 10) ส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยใช้เทคโนโลยี 11) ประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่น (นิวัฒน์ โสพันนา และคณะ, 2561)

องค์ความรู้ใหม่

กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 กลยุทธ์ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีการปฏิบัติเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการนิเทศการศึกษา 3) ด้านการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน และ 6) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมีความต้องการก่อนหลังเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ 1) ด้านการวัด

ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 2) ด้านการนิเทศการศึกษา 3) ด้านการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ 6) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำ ดังนี้ 1) ด้านการวัดประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) ด้านการวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา และ 6) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามลำดับ และกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 กลยุทธ์ ได้แก่ **กลยุทธ์ที่ 1** เร่งพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการวัดและผลประเมินผลตามสภาพจริงและการเทียบโอนผลการเรียน **กลยุทธ์ที่ 2** สนับสนุนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ **กลยุทธ์ที่ 3** สนับสนุนการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา **กลยุทธ์ที่ 4** ส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัยและการพัฒนาการเรียนรู้ **กลยุทธ์ที่ 5** พัฒนาระบบการนิเทศภายในที่มุ่งส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ **กลยุทธ์ที่ 6** พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนรอบด้านที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน **ข้อเสนอแนะ 1) ข้อเสนอแนะในการนำกลยุทธ์ไปใช้** จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการสู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 6 กลยุทธ์มีความเหมาะสมความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ คือ ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรนำไปดำเนินการเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยนำไปบรรจุเป็นแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างยั่งยืนต่อไป **2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป** 2.1) ควรมีการวิจัยอนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อทราบและนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป 2.2) ควรมีการวิจัยและพัฒนา โดยนำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติจริงเพื่อต่อยอดผลการวิจัย และปรับให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาสู่ความเป็นเลิศ 2.3) ควรมีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสมในการบริหารงานของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2562). รายงานประจำปี 2562. นครปฐม: พุทธมณฑลนครปฐม.
- คัมภีร์ สุตแท้ และคณะ. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 4(2), 8-16.
- จันทรานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีแนวปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บุคพอยท์.
- ดารณี บุญครอง. (2560). วิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาไทยกับการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0. เรียกใช้เมื่อ 20 มิถุนายน 2561 จาก <https://tcithaijo.org/index.php/cjwu/article/view/109180/85971>
- นิวัฒน์ โสพันทนา และคณะ. (2561). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. เรียกใช้เมื่อ 1 พฤศจิกายน 2561 จาก <http://dspace.bru.ac.th/xmlui/handle/123456789/3934>
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พระครูสุนทรวิชัยรส และดร.ถวิล ลดาวัลย์. (2561). กลยุทธ์การบริหารเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกลุ่ม 10. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- พระมหาธีรเพชร ธีรเวที ป.ธ. 9. (2561). การสังเคราะห์รูปแบบของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยสยาม.
- พสุ เดชะรินทร์. (2554). การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ เอกสารประกอบคำบรรยาย PMQA. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- พัฒนา อำทำว. (2548). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น เขต 5. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2557). การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนุสสรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2558). แผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม และแผนกบาลี พ.ศ. 2558 - 2562. เรียกใช้เมื่อ 7 สิงหาคม 2558 จาก <http://www.onab.go.th/e-Books/Plan DhamBali.pdf>
- สุวิมล มธฺรส. (2560). การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทของผู้บริหารสถานศึกษา. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, 8(2), 266-278.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2548). การวิจัยปฏิบัติในชั้นเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- Katz, D., & Kahn, R.L. (1978). The Social Psychology of Organization (2nd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.